

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2012

Marking Scheme

Lithuanian

Higher Level

VERTINIMO SCHEMA

I DALIS

(30 /100)

Remdamiesi tekstu atsakykite į pateiktus klausimus:

1. Paaiškinkite šių žodžių reikšmę:

a) liūtis

Staiga užeinantis ir praeinantis labai smarkus lietus (1 taškas)

b) troba

Trobesys, kuriame gyvena žmonės, valstiečių gyvenamasis namas, pirkia (1 taškas)

c) šykštus

Per daug taupus, vengiantis išlaidų, gailintis. (1 taškas)

d) paradoksalus

Keistas, nesuprantamas, neįprastas, netikėtas (1 taškas)

e) Paaiškinkite posakį „kaip perkūnas iš giedro dangaus“ (1 taškas)

Netikėtas, nelauktas įvykis. Šiame tekste netikėtai atsiradęs lietus, pasikeitęs oras. (1 taškas)

2. Kokie kaimo mokyklos bruožai autoriui padeda suvokti „kuo gyvenimas vis dėlto laikosi“?

(5 taškai)

1. Romybė – tyla, ramybė, švelnūs kvapai, nuolankūs veidai, paklusnūs vaikai, šnabždesys

2. Gyvybė – sveikas juokas, tikri veidai

3. Tikruma – tikros vertybės, pirmutinė klasė, mokykla, paskutinis skambutis

4. Paprastumas

5. Šventinė nuotaika

3. Ką autorius nori pasakyti posakiu „išdžiūvusioje ir tarsi bevaisėje Lietuvos panoramoje“?

(5 taškai)

Autorius pavartoja šį posakį tarsi kontrastą sultingo kaimo vaiko įvaizdžiui. Žodžio išdžiūvusi tiesioginė reikšmė yra sausa, nederinama žemė. Žodžio bevaisė tiesioginė reikšmė yra nevaisinga, neduodanti derliaus, be gyvybės ženklų. Autorius šiuo posakiu turbūt norėjo pasakyti, kad Lietuvos gyvenime trūksta gyvybės, pokių, tikrų vertybių.

4. Kodėl, jūsų nuomone, autorius nori papasakoti senioko istoriją šiame tekste?

(5 taškai)

Nes norima papasakoti apie žaibo pavojų ir galimas nelaimingas pasekmes, parodyti žmogaus ir gamtos gyvybės santykį, galimybes atsinaujinti.

5. Kokie naujų laikų turtuolių bruožai minimi tekste? Koks autoriaus požiūris į juos? Kaip šie turtuoliai veikia visuomenę?

(5 taškai)

Naujų laikų turtuoliai yra greitai praturtėję žmonės. Jie yra snobai, šykštūs, išlaidūs. Jie siekia bet kokia kaina pranokti kitus, neatsilikti nuo kitų. Yra tuščiagarbiai. Autoriaus požiūris į naujų laikų turtuolius yra neigiamas, jis piktinasi jų elgesiu. Šie turtuoliai formuoja visuomenės masinį skonį, daro neigiamą įtaką kitiems žmonėms.

6. Kodėl autorius mano, kad Lietuvą gali išgelbėti gyva kaimo mokykla ir žaibas? Atsakymus argumentuokite.

(5 taškai)

Autorius mano, kad kaimo mokykla yra gyvybės, dvasinių vertybių, tyrumo, paprastumo simbolis. Žaibas yra gamtos galios, naujovių, perversmo, pokyčių, apšvalymo simbolis. Autorius mano, kad žaibas apvalytų žmonių sielas, suteiktų naujų idėjų ir minčių kaip išgelbėti Lietuvą. Kaimo mokykla autoriui yra tarsi vertybių pamatas, egzistencijos, mokslo, pažinimo šaknys. Jis mano, kad kaimo mokyklos dvasinės vertybės turėtų išgelbėti Lietuvą.

PASTABA: Vertinant antros ir trečios dalies atsakymus bus atsižvelgiama į šiuos dalykus:

1. Temos suvokimas

Kandidatas suvokia temą, pagrindinę mintį ir sugeba aiškiai jas atskleisti. Tinkamai argumentuojama asmeninio, visuomeninio gyvenimo pavyzdžiais, savo kultūrine patirtimi, argumentai išsamiai paaiškinti ir išplėtoti. 30%

2. Teksto struktūra ir vientisumas

Dėstymo tekstas vientisas, nuoseklus, pastraipos logiškai siejamos, nėra nemotyvuotų pasikartojimų, tikslingai cituojama. Laikomasi teksto struktūros reikalavimų. 30%

3. Kalbine raiška

Kandidatas sugeba sklandžiai, aiškiai, logiškai, nuosekliai, netuščiažodžiaudamas perteikti savo mintis ir nuomone. Jo žodynas turtingas, vartojamos įvairios sakinių konstrukcijos. 30%

4. Kalbos normų laikymasis

Rašybos, skyrybos, gramatikos, žodyno taisyklių ir normų laikymasis. 10 %

II DALIS

(30/100)

Pakomentuokite šią ištrauką. Savo teiginius argumentuokite (ne mažiau kaip 100 žodžių).

„Retai pasitaiko tokie dalykai – laiminga mokykla ir laimingas žaibas“.

Laiminga mokykla yra tada, kai yra šilti, abipusiu supratimu paremti bendruomenės narių santykiai, geros ugdymo sąlygos, vaikai žino savo tėvų ir protėvių šaknis, gali užuosti žemę, jausti vėją, rytmetinę drėgmę. Šiuo metu uždaromos kaimo mokyklos, mažinamas mokytojų skaičius.

Žaibas yra laimingas kai negriauna, nenaikina, nežudo, bet kai moko džiaugtis, sugeba padėti atrasti dvasinį visavertį gyvenimą. Žaibas gali būti asocijuojamas su reforma, pokyčiais, nauju gyvenimu.

Dabartinėmis sąlygomis labai retai pasitaiko tokie dalykai: laiminga mokykla ir laimingas žaibas.

III DALIS

(40/100)

Esė

Pasirinkite vieną iš pasiūlytų temų ir parašykite esė (apytiksliai 300 žodžių).

1. Gamta – atgimstančios galios šaltinis
2. Mūsų modernioje visuomenėje viskas orientuota į čia ir dabar

Riškiai parašytas rašinys, atsakantis į pasirinktą temą, atspindintis logišką minties dėstymą, parodantis, jog užduotis suprasta, parašytas aiškia ir taisyklinga kalba (apytiksliai 300 žodžių).

